

Integrale nota afweging voorbereidingsbesluit

(nota wordt nog omgebouwd tot formeel B&W-advies)

Voorliggende memo betreft een integraal advies inzake het voorbereidingsbesluit AZC 't Elshuys

Invalshoeken:

- Juridisch
- Participatie inwoners
- Één overheid; kwaliteit openbaar bestuur.
- Lange termijn strategie

De kwestie (onderwerp van de nota) is: Gaat het college een voorbereidingsbesluit (Bouwen) voorleggen aan de Raad.

Het juridisch deel wordt door [REDACTED] en de juridische afdeling verzorgd en eindigt naar verwachting met het advies om, vanwege het argument "détournement de pouvoir" (machtsmisbruik/misbruik wetgeving), geen voorbereidingsbesluit voor te leggen.

Ik zal onderstaand de drie ander invalshoeken uitwerken en gebruik daarbij twee soorten "argumenten". Namelijk belangen en beginselen. Dat doe ik om aan de argumenten een bepaald gewicht toe te kennen.

Een belang is een gevolgargument: je doet iets wel of niet om een bepaald gevolg te bereiken. Bijvoorbeeld: je rijdt niet door een rood licht omdat je geen boete wilt.

Een beginselargument weegt zwaarder. Je behoort iets te doen omdat het moreel juist is. Het is afdwingbaar; de ander heeft er recht op. Het zelfde voorbeeld: Je rijdt niet door een rood licht omdat je andere weggebruikers niet in levensgevaar wilt brengen. Andere weggebruikers hebben daar in feite ook moreel recht op dat hun leven niet in gevaar wordt gebracht.

Participatie inwoners: gaan we mee in de wens van de inwoners (aanwonenden) om een voorbereidingsbesluit voor te leggen aan de Raad.

Argumenten voor

1. We dienen een belang van de bewoners die hebben gevraagd om "alles" te doen wat kan om het AZC tegen te houden.
2. We dienen een belang van het college om in contact te blijven met de inwoners; een goede relatie met inwoners is belangrijk (het vertrouwen (terug)winnen) voor de toekomst; we willen de situatie zo rustig mogelijk houden.

Argumenten tegen

3. Er is een grens aan "alles" doen wat mogelijk is. De staatssecretaris (STAS) heeft duidelijk zijn route uitgelegd aan de raad en de inspreker ([REDACTED]). Hij geeft aan dat hij wel uitlegt maar geen andere route gaat lopen. De rollen college – inwoner zijn, ook bij participatie, verschillend. De inwoners geven hun mening; het college besluit en heeft een belang om duidelijk te zijn. De inwoners mogen dat ook verwachten van hun bestuur.

De argumenten 1., 2. en 3. zijn belangen en wegen ongeveer gelijk.

Coalitieakkoord.

Speciale aandacht moet hier besteed worden aan het coalitieakkoord. In "En noe, met mekaar, vedan!" geeft het college aan de inwoners centraal te stellen. Citaat: "Bij iedere vraag of nieuwe uitdaging denken we na hoe we onze bewoners betrekken..... En we zijn realistisch en duidelijk. Daar waar het kan, werken we samen en daar waar de gemeente een verantwoordelijkheid heeft, nemen we deze. We hanteren hierbij het motto: 'Ja mits...' " het college geeft aan vanuit maatwerk de juiste balans te zoeken. Dat is hier typisch het geval. Hoewel het emotioneel voor de hand lijkt te liggen hier volledig achter en naast de inwoners te gaan staan is de valkuil om de oren te laten hangen naar druk vanuit de samenleving ook aanwezig. Juist die balans vraagt om realistisch en duidelijk te zijn.

Eén overheid: kwaliteit openbaar bestuur: Gaan we de strijd aan met de Rijksoverheid.

Argumenten voor

1. We laten zien dat we niet met ons laten sollen als gemeente. We gaan de strijd aan met het Ministerie. (Asterix en Obelix: heeeel Gallië?; nee één klein dorpje....)
2. De STAS heeft meermalen uitgesproken dat de gemeente gebruik kan maken van al haar rechten en plichten.

Argumenten tegen

3. De Overheid (alle lagen) dienen zo veel mogelijk gezamenlijk op te trekken. De Stas heeft uitgelegd waarom hij deze route moet nemen (nationaal belang). Het gemeentelijk belang wordt overruled door het nationaal belang. Verzet is niet effectief en efficiënt. Inwoners mogen er van uitgaan dat de overheid doelmatig met haar middelen omgaat. De gemeente behoort het nationaal belang te erkennen.
4. Raad heeft per motie (unaniem) opdracht gegeven aan het college om op een zorgvuldige manier gesprekken te voeren met de STAS. Hoewel het college vrij is om de motie wel of niet uit te voeren spreekt uit de motie de wens om constructief en gezamenlijk het proces te doorlopen.
5. Een gevolg kan zijn dat de relatie tussen Rijk en gemeente wordt verstoord. Voor het vervolg van de gesprekken en het inwilligen van wensen en eisen van de gemeente is het van belang de relatie niet te schaden, maar gezamenlijk constructief te werken aan de locatie. Kort gezegd: in gesprek blijven is belangrijk.

De argumenten 1, 4 en 5 zijn belangen en wegen ongeveer gelijk. Argument 2 is eigenlijk geen argument maar domweg een feit. Natuurlijk heeft de gemeente dat recht. Het 'tegen'argument 3 weegt in feite zwaarder. Inwoners moeten kunnen rekenen op één overheid die zo effectief en efficiënt mogelijk met haar middelen omgaat.

Lange termijn strategie; wat is de invloed van een voorbereidingsbesluit op de lange termijn. Niemand heeft de glazen bol om te zien wat er op de lange termijn gaat gebeuren.

De STAS heeft duidelijk aangegeven dat hij, gezien het nationaal belang (we kennen allemaal de beelden uit Ter Apel) deze beslissing moest nemen. De verwachting is dat hij zijn plannen met Albergen linksom of rechtsom zal doorzetten. En sterker nog: hij zal waarschijnlijk ook Albergen als voorbeeld gebruiken van de(zijn) daadkracht van de Rijksoverheid. Dat maakt dat de gemeente nu in de positie zit waarin acceptatie onvermijdelijk is, en tegelijkertijd wensen en eisen kan formuleren in de zin van "voor wat hoort wat".

Het voeren van een achterhoede gevecht is dan niet effectief. Het is effectiever om constructief aan tafel te gaan zitten en eisen en wensen te formuleren op het gebied van beveiliging, aantallen, duur van AZC, voorzieningen, personeel, politie, sociale veiligheid, openbaar vervoer, etc. etc. Als deze in de vorm van een bestuursovereenkomst (de STAS sprak in zijn slotbetoog over een "deal") wordt gesloten kunnen gunstige voorwaarden worden bedongen. De STAS heeft de suggestie gedaan om een begeleidingscommissie in te stellen die haar eisen op tafel kan leggen (waarbij hij heeft aangegeven dat er middelen voor zijn).

Een ander punt is de regionale betekenis. De STAS wijst er op dat deze 'deal' ook betekenis en uitstraling heeft in Twente. Dat maakt dat de gemeente in de toekomst in de regio Twente een sterkere positie heeft.

Conclusie van bovenstaande beschouwing is dat op korte termijn de relatie zou kunnen verslechteren waardoor op langere termijn kansen gemist worden voor een goede 'deal'.

Ambtelijk advies:

Gezien de 4 invalshoeken en de weging van de argumenten is het ambtelijk advies geen voorbereidingsbesluit voor te leggen aan de Raad.

Vervolg:

BM belt maandag voor 10.00 uur met [REDACTED] en deelt uitkomst mee.

Dinsdag: ambtelijk overleg met inwoners nav overleg met Rijk op maandag

Donderdag: BM geeft terugmelding aan inwoners over uitkomst overleg met STAS.

[REDACTED], 27-8-2022